

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku Z. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o prawo do emerytury pomostowej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 lutego 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 listopada 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 listopada 2015 r., III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) zmienił – na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. - wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 1 kwietnia 2015 r. i oddalił odwołanie wnioskodawcy Z. R. od decyzji pozwanego organu rentowego z dnia 8 października 2014 r., odmawiającej przyznania prawa do emerytury pomostowej. Sąd drugiej instancji orzekł, że wnioskodawca nie legitymuje się 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, a po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a tym samym nie spełnił przesłanek

określonych w art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 965 ze zm.). Powyższy wyrok zaskarżył w całości skargą kasacyjną pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że w dniu wejścia w życie ustawy wnioskodawca nie legitymował się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy, podczas gdy spełniał przesłanki określone w tym przepisie; art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych poprzez błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że po dniu 31 grudnia 2008 r. wnioskodawca nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, podczas gdy spełniał przesłanki określone w tym przepisie i wykonywał prace na statkach żeglugi morskiej; art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że wnioskodawca nie legitymował się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy, podczas gdy spełniał przesłanki określone w tym przepisie. Pełnomocnik wskazał także na naruszenie przepisów postępowania - art. 224 § 1 k.p.c. polegające na tym, że sąd drugiej instancji nie przeprowadził dowodów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i przedwcześnie postanowił o zamknięciu rozprawy, nie zobowiązując wnioskodawcy do przedstawienia dokumentów potwierdzających wykonywanie pracy w szczególnych warunkach pomimo powzięcia stosownej wiedzy. Pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy właściwemu Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania kasacyjnego.

W wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ zaskarżony wyrok „narusza porządek prawny w sposób niedopuszczalny w praworządnym państwie”. Sąd Apelacyjny w (...) wydając zaskarżony wyrok pominął art. 3 pkt 2, art. 26 ust. 1 i art. 18 ustawy dnia 23 maja 1991 r. o pracy na morskich statkach handlowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 430). Mając na względzie ustalony stan faktyczny sprawy oraz treść przywołanych przepisów, w ocenie pełnomocnika,

należy uznać, że wnioskodawca po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę na statkach morskich obcych bander na podstawie kontraktów z armatorami zagranicznymi, jednocześnie dobrowolnie opłacając składki na ubezpieczenie społeczne, pozostawał w stosunku pracy, a tym samym był pracownikiem w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej wraz z zasądzeniem kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie ma uzasadnienia.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jeśli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazuje na oczywistą zasadność skargi (tak jak w ocenianej sprawie), to w jego uzasadnieniu powinny się znaleźć odpowiednie wywody potwierdzające tę okoliczność. Skarga jest bowiem oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurystycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wywodu prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje

podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638). Tymczasem pełnomocnik wnioskodawcy wskazując na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, twierdzi, wbrew ustaleniom Sądu Apelacyjnego, że wnioskodawca po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych, a więc w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych zarówno przed 2008 r. jak i w latach poprzednich był pracownikiem, który wykonywał stale i w pełnym wymiarze pracę na statku żeglugi morskiej. Twierdzenie powyższe, niezależnie od tego, że jest prawnie niedopuszczalne, jako kwestionujące dokonane ustalenia faktyczne, jest też merytorycznie nietrafne, zmierzając jedynie do odmiennej oceny stanu faktycznego. Tylko ubocznie trzeba zwrócić uwagę, za wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11 (OSNP 2013 nr 5-6, poz. 62), że warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową zgodnie z art. 4 i 49 ustawy, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1 stycznia 2009 r. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak

kwalifikowany. Natomiast nie spełnia przesłanki określonej w art. 49 pkt 3 ustawy ubezpieczony, którego dotychczasowy okres pracy nie jest okresem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych.

Trzeba też podkreślić, że po dniu 31 grudnia 2008 r. wnioskodawca wykonywał pracę na statkach morskich obcych bander na podstawie kontraktów z armatorami zagranicznymi, jednocześnie dobrowolnie opłacając składki na ubezpieczenie społeczne. Tymczasem nie ma przymiotu pracownika w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy pomostowej osoba wykonująca po 31 grudnia 2008 r. pracę poza obszarem Rzeczypospolitej Polskiej i niepodlegająca szczególnemu systemowi ubezpieczenia (ubezpieczeniu w Funduszu Emerytur Pomostowych). W konsekwencji taka osoba nie spełnia warunku z art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych i w związku z tym jej prawo do emerytury pomostowej może być ustalone wyłącznie na podstawie art. 49 tej ustawy.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Orzeczenie o kosztach postępowania uzasadnia art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 oraz § 14 ust. 1 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).